

ПРАВИЛА ЗА ВЪТРЕШНО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ ЗА НАРУШЕНИЯ И ЗА ПОСЛЕДВАЩИ ДЕЙСТВИЯ ПО ТЯХ В НБУ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Обхват, субекти на защита

Чл. 1 (1) Тези правила регламентират условията и реда за вътрешно подаване на сигнали и за последващи действия по тях в НБУ, в съответствие с разпоредбите на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН/Закона).

(2) За неуредените в тези правила въпроси се прилагат разпоредбите на ЗЗЛПСПОИН.

Чл. 2 (1) Производството по разглеждане на сигнали за нарушения започва с постъпване в НБУ на сигнал при условията и по реда на ЗЗЛПСПОИН и на тези правила.

(2) Лицата, подаващи сигнали за нарушения, могат да избират начина за сигнализиране - един, комбинация от два начина или следните три начина едновременно:

1. Подаване на сигнал за нарушение, чрез вътрешен канал - пред НБУ.
2. Подаване на сигнал за нарушение, чрез външен канал - пред Централния орган за външно подаване на сигнали (Комисия за защита на личните данни - КЗЛД). За подаване на сигнал чрез външен канал се счита и подаването до институции, органи, служби или агенции на Европейския съюз, при условията на ЗЗЛПСПОИН.
3. Чрез публично оповестяване на информация за нарушение.

Чл. 3 Сигнализиращо лице е физическо лице, което подава сигнал или публично оповестява информация за нарушение, станало му известно в качеството му на:

1. Служител или преподавател в НБУ
2. Лице, което полага труд без трудово правоотношение и/или упражнява свободна професия.
3. Студент в НБУ.
4. Кандидат за работа, участвал в конкурс или друга форма на подбор за постъпване на работа в НБУ и получил в това качество информация за нарушение
5. Служител или преподавател в НБУ, когато информацията е получена в рамките на трудово правоотношение, което е прекратено към момента на подаване на сигнала или на публичното оповестяване.
6. Лице, което работи за физическо или юридическо лице, негови подизпълнители или доставчици.

Чл. 4 (1) Право на защита има сигнализиращото лице от момента на подаването на сигнала или публичното оповестяване на информацията за нарушение.

(2) Защита се предоставя и на:

1. Всяко друго сигнализиращо лице, което подава сигнал за нарушение, станало му известно в работен контекст.
2. Лица, които помагат на сигнализиращото лице в процеса на подаване на

сигнал.

3. Лица, които са свързани със сигнализиращото лице и които могат да бъдат подложени на репресивни ответни действия поради сигнализирането.

(3) Лице, подаващо сигнал за нарушение, има право на защита при условие, че е подало сигнал за нарушение при условията и по реда на закона и е имало основателна причина да счита, че подадената информация за нарушението в сигнала е била вярна към момента на подаването ѝ и че тази информация попада в обхвата на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН.

(4) Лице, публично оповестяващо информация за нарушение, има право на защита, когато е имало основателна причина да счита, че оповестената информация за нарушението е била вярна към момента на оповестяването ѝ и че информацията попада в обхвата на чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН, и е изпълнено някое от следните условия:

1. По подаден чрез вътрешен и/или външен канал сигнал, по същия не са били предприети действия в съответните срокове.
2. Лицето има основание да смята, че:
 - a) нарушението може да представлява непосредствена или явна опасност за обществения интерес или съществува риск от щети, които не могат да бъдат отстранени;
 - b) в случай на външно подаване на сигнал съществува риск от ответни действия или има вероятност нарушението да не бъде ефективно разгледано поради опасност от укриване или унищожаване на доказателства, съмнение за наличие на тайно споразумение между компетентния орган и извършителя на нарушението, или за съучастие на органа в нарушението, както и поради други специфични конкретни обстоятелства по случая.

II. ПОДАВАНЕ, ПРИЕМАНЕ И РАБОТА СЪС СИГНАЛИТЕ

Лице, отговорно за разглеждане на сигналите

Чл. 5 (1) За регистрирането, разглеждането и препращането на сигналите, подадени до НБУ, съхранението, използването и предоставянето на информация при и/или по повод работата с тези сигнали, отговаря служител от отдел „Правен“, определен от Изпълнителния директор на НБУ с нарочна заповед.

(2) Служителят по ал. 1 предоставя на лицата, желаещи да подадат сигнал, ясна и лесно достъпна информация за процедурите за външно подаване на сигнали към компетентния национален орган, а когато е уместно - към институциите, органите, службите и агенциите на Европейския съюз.

Подаване на сигналите

Чл. 6 (1) Сигналите се подават до служителя по чл. 5, ал. 1.

(2) Сигналите по чл. 1 могат да бъдат писмени или устни.

(3) Писменият сигнал се подава чрез формуляр по образец (*Приложение № 1*), посредством:

1. Подаване по електронен път на имейл, създаден специално за тези сигнали, до който достъп има само служителя по чл. 5, ал. 1.

2. Лично предаване на служителя по чл. 5, ал. 1.
3. Пратка на адреса на НБУ: гр. София - 1618, ул. „Монтевидео“ № 21, върху която под адреса на получателя е изписан текст „Сигнал по ЗЗЛПСПОИН“ . Пратката се предава незабавно на служителя по чл. 5, ал. 1 с опис, без да бъде отваряна. При получаване на писмен сигнал чрез пратка служителят по чл. 5, ал. 1 съставя протокол с подробно описание на съдържанието на пратката. Протоколът е неразделна част от преписката по сигнала.
4. Кутия, находяща се на адрес: гр. София - 1618, ул. „Монтевидео 21“, НБУ, Корпус 1, пред кабинет 211.

(4) Устният сигнал се подава на тел. 02/8110204 или чрез предварително уговорена лична среща със служителя по чл. 5, ал. 1, по искане на сигнализиращото лице. Сигналят се документира чрез попълване на формуляр по образец (*Приложение № 1*) от служителя по чл. 5, ал. 1, който предлага на подаващия сигнала да го подпише при желание от негова страна. Съгласието/отказът на подаващия сигнала се отбелязва на съответното място във формуляра от служителя по чл. 5, ал. 1. В случай че устният сигнал е подаден по телефон, подписът следва да бъде положен в срок не по-късно от 7 дни, след поканата.

(5) Всяка нова или непосочена при подаването на формуляра информация във връзка със сигнала може да бъде предоставена допълнително от сигнализиращото лице. При подаването ѝ се посочва получения за сигнала УИН.

(6) Към сигнала по ал. 3 и ал. 5 могат да се приложат всякакъв вид източници на информация, подкрепящи изложените в него твърдения, и/или позоваване на документи, в т. ч. посочване на данни за лица, които биха могли да потвърдят съобщените данни или да предоставят допълнителна информация.

Чл. 7 (1) В случай, че сигнал за нарушения на българското законодателство в областите съгласно чл. 3 на ЗЗЛПСПОИН или на посочените в приложението към закона актове на Европейския съюз попадне при служител, различен от служителя по чл. 5, ал. 1, на получилия го служител се забранява да разкрива всякаква информация, чрез която би могло да се установи самоличността на сигнализиращото или засегнатото лице, а сигналят се препраща незабавно без изменения на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнали в агенцията.

(2) Ако сигнал по ал. 1, който не е от компетентността на НБУ незабавно се препраща от служителя по чл. 5, ал. 1 до КЗЛД по канала за външно подаване на сигнали.

Приемане и регистриране на сигналите. Регистър на сигналите за нарушения

Чл. 8 (1) Сигналите по чл. 1, независимо от начина на постъпването им, се приемат и регистрират от служителя по чл. 5, ал. 1 в Регистър на сигналите за нарушения (*Приложение № 2*).

(2) Регистърът не е публичен и съдържа информацията, съгласно изискванията на закона.

(3) Регистърът се поддържа в електронен вид, като информацията в него се отразява хронологично.

(4) Регистърът се води и съхранява в специално създадена за целта папка на файловия сървър на НБУ с ограничен достъп само за лицето по чл. 5, ал. 1.

(5) Всеки сигнал се завежда в регистъра с Уникален идентификационен номер (УИН), който се генерира от интернет страницата на КЗЛД. Служителят по чл. 5, ал. 1 потвърждава получаването на сигнала в 7-дневен срок след регистрирането му и предоставя на сигнализиращото лице информация за неговия УИН и дата. Всяка следваща информация или комуникация във връзка със сигнала се прилага към този УИН.

Разглеждане на сигналите

Чл. 9 (1) Разглеждат се сигнали, подадени от физическо лице, лично или чрез пълномощник с изрично писмено пълномощно (не е необходима нотариална заверка), чрез канал за вътрешно подаване на сигнал или канал за външно подаване на сигнал, или публично оповестяване на информация за нарушения в работен контекст. При подаване на сигнал чрез пълномощник, към сигнала се прилага пълномощното в оригинал.

(2) По регистрирани анонимни сигнали или сигнали, отнасящи се до нарушения, извършени преди повече от две години, не се образува производство.

(3) В случаите по ал. 2 служителят по чл. 5, ал. 1 изготвя докладна записка до Изпълнителния директор с предложение преписката да бъде приключена.

Чл. 10 Всеки сигнал се проверява за:

1. Редовност
2. Достоверност.

Чл. 11 (1) В 7-дневен срок от получаването на сигнала служителят по чл. 5, ал. 1 извършва проверка за редовност и потвърждава получаването му, като на сигнализиращото лице се предоставя информация за УИН и дата на регистриране на сигнала.

(2) Ако сигналът не отговаря на изискванията на чл. 15, ал. 2 от закона, на сигнализиращото лице се изпраща съобщение за отстраняване на допуснатите нередовности в 7-дневен срок от получаване на съобщението. Съобщаването се извършва по начин, съобразен с предоставените от подателя данни за контакт.

(3) Ако нередовностите не бъдат отстранени в този срок, се изготвя докладна записка до Изпълнителния директор на НБУ, с предложение да не се извършва проверка и преписката по сигнала да бъде приключена. След одобряването на докладната записка, сигналът, заедно с приложенията към него, се връща на сигнализиращото лице.

Чл. 12 (1) Не се разглеждат сигнали, които не попадат в обхвата на този закон и съдържанието на които не дава основания да се приемат за правдоподобни.

(2) Сигнали, които съдържат очевидно неверни или заблуждаващи твърдения за факти, се връщат с указание към подателя за поправка на твърденията и за отговорността, която той носи за набеждаване по чл. 286 от Наказателния кодекс.

(3) В случаите по ал. 1 и 2 служителят по чл. 5, ал. 1 изготвя докладна записка до изпълнителния директор с предложение преписката да бъде приключена.

Чл. 13 В случай, че сигналът подлежи на разглеждане, служителят по чл. 5, ал. 1 изготвя докладна записка до изпълнителния директор, в която се посочва: предметът на проверката, проверявания период, времето за извършване на проверката с посочване на крайната и дата, както и срок за представяне на доклад.

Чл. 14 (1) В 7-дневен срок след извършване на проверката по чл. 10-12, служителят по чл. 5, ал. 1:

1. Изслушва лицето, срещу което е подаден сигналът, или приема писмените му обяснения и събира и оценява посочените от него доказателства.
2. Предоставя на засегнатото лице всички събрани доказателства, като му предоставя възможност да направи възражение по тях в 7-дневен срок, при спазване на защитата на сигнализиращото лице.
3. Предоставя възможност на засегнатото лице да представи и посочи нови доказателства, които да бъдат събрани в хода на проверката.

(2) Служителят по чл. 5, ал. 1 поддържа връзка със сигнализиращото лице, като при необходимост изисква допълнителни сведения от него и от трети лица.

Чл. 15 При потвърждаване на изнесените в сигнала факти, служителят по чл. 5, ал. 1:

1. Организира предприемането на последващи действия във връзка със сигнала, като за целта може да изисква съдействието на други лица или звена в структурата на агенцията.
2. Предлага на изпълнителния директор предприемане на конкретни мерки с цел преустановяване или предотвратяване на нарушението в случаите, когато такова е констатирано или има реална опасност за предстоящото му извършване.
3. Насочва сигнализиращото лице към компетентните органи, когато се засягат неговите права.
4. Препраща сигнала на КЗЛД при необходимост от предприемане на действия от нейна страна, като за препращането сигнализиращото лице се уведомява предварително.

Чл. 16 По постъпилния сигнал и въз основа на предложенията по чл. 15, т. 2 на служителя, отговарящ за разглеждането на сигнала, изпълнителният директор предприема действия в рамките на своята компетентност за преустановяване на нарушението или за предотвратяването му, ако то не е започнало.

Чл. 17 Изпълнителният директор прекратява проверката:

1. Когато нарушението, за което е подаден сигналът, е маловажен случай и не налага предприемането на допълнителни последващи действия.
2. По повтарящ се сигнал, който не съдържа нова информация от съществено значение за нарушение, по отношение на което вече има приключила проверка, освен ако нови правни или фактически обстоятелства не дават основание за предприемането на последващи действия.
3. Когато се установят данни за извършено престъпление. В тези случаи сигналът и материалите към него се изпращат незабавно на прокуратурата.

Чл. 18 При наличие на множество сигнали за по-тежки нарушения, изпълнителният директор приоритизира разглеждането им, съобразно определени критерии и правила.

Чл. 19 В срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаване на получаването на сигнала, служителят по чл. 5, ал. 1 изготвя кратък доклад от името на изпълнителния директор, в който накратко се описва информацията от сигнала, предприетите действия, окончателните резултати от проверката, които заедно с мотивите се съобщават писмено на подателя и на засегнатото лице, при спазване на задължението за тяхната защита.

Чл. 20 Обратна информация за предприетите действия по сигнала се предоставя на подателя в срок не по-дълъг от три месеца след потвърждаване получаването на сигнала от служителя по чл. 5, ал. 1.

III. МЕРКИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗАЩИТА

Чл. 21 (1) Защита на лицата, подали сигнали за нарушения, се осъществява при постъпването, регистрирането, разглеждането и препращането на тези сигнали, чрез конкретни действия от служителя по чл. 5, ал. 1, насочени към гарантиране, че самоличността на сигнализиращото лице и на всяко друго лице, посочено в сигнала, ще бъде надлежно защитена и към предприемане на нужните мерки за ограничаване на достъпа до сигнала на неоправомощени лица, в т.ч.:

1. Неразкриване самоличността на лицето, подало сигнала и на всяко друго лице, посочено в сигнала;
2. Неразгласяване на лични данни на лицето, подало сигнала, станали известни в хода на изпълнение на служебните задължения;
3. Неразкриване на изложените в сигнала обстоятелства и твърдения;
4. Опазване от нерегламентиран достъп на трети лица на всички писмени документи, представени/изготвени при и/или по повод разглеждането на сигнала, както и неразгласяване на съдържащата се в тях информация, констатации и предложения.

(2) Мерките по ал. 1 се прилагат едновременно и постоянно.

Чл. 22 Механизмите, осигуряващи контрол по изпълнение на мерките по чл. 21, ал. 1, се изразяват във вменияването с тези вътрешни правила на задължението и отговорността за спазване на мерките по чл. 21, ал. 1 от служителя, ангажиран с дейностите по постъпването, регистрирането, разглеждането и препращането на сигналите, съхранението, използването и предоставянето на информация при и/или по повод работата с тези сигнали.

Чл. 23 Изготвените документи, достъп до които в хода на работата по сигнала се предоставя на лица с оглед тяхната компетентност, не трябва да съдържат данни или информация относно сигнализиращото лице или всякаква друга информация, от която може пряко или непряко да се узнае неговата самоличност.

Чл. 24 Не се събират лични данни, които явно не са от значение за разглеждане на конкретния сигнал, а ако бъдат случайно събрани, се заличават.

Чл. 25 (1) Документите на хартиен носител, свързани със сигнала, се оформят в преписка и се съхраняват в заключващ се шкаф. Доказателствата, събрани в хода на проверката, вкл. на технически носители, се добавят към преписката по изр. 1.

(2) Всички електронни документи по сигнал, постъпил в НБУ по реда и условията на ЗЗЛПСПОИН, се обработват и съхраняват в специално създадена за целта папка на файловия сървър на НБУ, достъп до съдържанието на която има само служителят по чл. 5, ал. 1. Работата с електронни документи се осъществява само в определената за съхранение папка при спазване на Политиката за защита на личните данни в НБУ.

(3) Работата с документи по сигнали се осъществява при спазване на Политиката за защита на личните данни в НБУ.

Тези правила са приети от Ректорския съвет на НБУ на 12.03.2024 г.